ГОДИНА XIV. На Цетињу, у Недјељу 27. Октобра 188. БРОЈ 42.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

1860-1885.

Post nubila Phoebus!

Тек је свемогућа рука заклонила онај размак времена у ком освештани обичај допушта родитељском срцу да може показивати своју дубоку жалост за цвијетом те га је иста невидљива рука прољетос узабрала с груди родитељских, тек је вријеме допустило да зарасте болећа туга народа црногорског са првине у коју се зазио бјеше узвишени му владалачки дом: — а већ иста свемоћна десница силази на врлети наше крше постојбине, да покаже смртним људима, кад је знала узети да умије и дати, кад је знала бити немилостива, колика је милост у ње, кад је хтјела искушавати, колика може да јој буде благодат.

Данас наш високи владалачки дом, а с њим и сав народ црногорски, може да слави двадесетпетогодишњу успомену дичне владе нашег витешког Господара, Његовог Височанства, Књаза Николе I.

Тек је душа узвишених родитеља чула да се из ње поникли анђелак већ одомаћио међу својим небеским другарицама којима је одлетио, сјећа се она да се прије четвртине вијека у једно слила; а с Њиховом душом сјећа се и сав народ црногорски тог благословеног часа.

Данас наш високи владалачки дом, а с њим и сав народ црногорски може да слави двадесетпетогодишњу успомену Богом благословеног, срећног брака Њихових Височанстава, нашега Господара и Књаза Николе I. и наше свијетле Књагиње Милене, тог анђела хранитеља свега што у народу њеном тражи и вриједи охране и милости.

Двадесет и пет година борбе и славе.

Двадесет и пет година бриге и среће.

Колико ријетка свечаност на врхунцима свјетске власти!

Ал' и колико ријетке врлине владалачке! Колико ријетка срца родитељска!

Ко ће загледати у блаженство тих срдаца, коли се примаћи вјечном огњу тога светилишта! Ми му само чујемо родну благодат, ми видимо само дичне плодове тог душевног сунца, којима је намијењено да очувају и разграђају врлине свог узвишеног источника с кољена на кољено, од вијека и до вијека, да буду неисцрпне узданице своме народу у свакој невољи и потреби.

Но и ако сав народ и не може бити учесник свеколике присне милости, свега блаженства породичне славе нашег свијетлог владалачког дома, свако црногорско срце може и смије радосно и поносно закуцати кад се сјети да се скоро навршило двадесет и пет година, од како је наш витешки Господар Књаз Никола I. дошао на владу у „овом гнијезду соколова, у овом народу јунака.

Двадесет и пет година борбе и невоље, двадесет и пет година муке и пријегора.

Двадесет и пет година свијетлог образа, двадесет и пет година славе и поноса.

Далека ће будућност бити неумитна оцјенилица и судија раду и животу нашег народа и замашним дјелима његовога Господара за то вријеме. Данас није мјеста оцјени, радост је препунила срце, а срце запоси ум. Но и та је радост свега народа исто такова истина као и ма које друго неумрло дјело, и то је чињеница на коју ће се морати обазрети историја нашега народа.

Нама је довољно да се данас радујемо видећи Црну Гору јачу, напреднију и ширу но што је икада била од како се Иван Црнојевић преселио са Жабљака, видимо ове свете крше вјенчане с морем, видимо да је наш народ на ту одушку дошао на домак свему бијелому свијету.

То се десило за тих двадесет и пет година.

То ће навијек памтити историја Црне Горе, то неће заборавити историја српског народа, томе се не може чилити невјешта историја свијета.

Но и ми сви знамо и колико је муке то стало, quantae molis erat, више но што је стало муке Енеја створити римски народ.

Крв је текла потоцима, ал' та је крв проврела на море и народ српски у Црној Гори, тај живим Прометеј те је кроз толике вијекове био завидљивом немилошћу, силом и снагом окован о довјешенски Кавказ, те је са своје самохране висине гледао море и уздисао за морским вилама поздрављајући им „небројене смијутке“ по вјетрима дивног етира, тај Прометеј сад је сишао на то море и вјенчао се с Океанидом.

Но да ли је сасвим слободан, но да ли су престала сва искушења, да ли је премучно све муке? Као да чујем како с Олимпа довикују доглавници Зевсови: „Ви сте мали, премали. Није више вријеме кад се из малога града Ромуловог могло створити римско царство, кад је мала Картагина могла том Риму закуцати на врата, кад је ситна Атина могла разбити господара великог азијског свијета. Сад владају масе, гомиле, ко је већи тај ће стећи.“

Нека, чоче! Као што ће и највећи та прије та послије наићи на већега, тако и мали може живјети својим животом кога велики не познаје. И ако смо ми мали, муке су нам биле велике. Наш Господар није водио војске Наполеонове, није био бојева Бонапартиних по броју војника и по значају послједица. Ал' док је Бонапарта јездио бојиштем преко погинулих незнанака одевених у његово рухо, наш је Господар са својим народом једно срце и душа. Он је навикао чувати и жалити сваког свог јунака као брата, у најславнијим побједама Му причуда би Му се свака рана, придисао би Му се сваки издисај погинулих за род и слободу, за свој и Његов образ. Но то је увјерење и превијало сваку рану благим мелемом, то је вјеровање зачињавало сваки издисај пријегором вјечног блаженства.

Већег уживања, узвишеније награде, племенитије насладе не може имати ни највећи владалац највећег народа. У огромној величини и размакнутом простору много је теже, управо немогуће одржавати ту присну узајамицу између владаоца и народа коју је себи створио наш витешки Господар с толиком муком, с толиким пријегором, али вољно, радосно и весело, свом душом и срцем, у одушевљењу, у пуној, поузданој свијести свог узвишеног историјског позива.

Борба је живот.

Од како су први мислиоци од лозе Иракитове прогласили ту истину, од како је син човјеков сишао да спасе човјека показав му ту истину својим животом, својом смрћу и својим васкрсом, па све до скоро преминулог великог британског научењака те је ту истину скинуо с неба вјере и слутње и смјестио у поузане подруме науке, — ни један се народ није толико спасавао том истином као народ црногорски, а ни један Црногорац није био толико проникнут свијешћу о тој правистини колико Господар Црне Горе.

По престала је вјековита крвава борба, ножеви не сијевају више на бојишту, пушке не пуцају, топови не грме, не чују се издисаји рањених соколова, не одјекују више врлетне стијене црногорске од нарицања сестарског, од кукања многе старе мајке.

Да ли је тим преминула и сва борба? Не, ни да Бог, борба је вјечита, борба је бесмртна, гдје нема борбе, нема ни живота.

Живот је борба.

Послије борбе на крвавом ограђу остаје борба с немилостивом природом ове крше колијевке нашега племена, остаје борба те је народ црногорски, упоредо са славним бојевима, навијек борио у зноју лица свога, остаје непрестана, свакидашња борба за одржање и ујемчење живота, борба против невоље непротиње.

Послије славне борбе крваве долази бескрвна, и ако ни мање мучна ни мање славна борба којом је Господар Црне Горе прегао повести народ свој да савлада све сметње те му заступају пут к сваком напретку, да ујемчи поуздани развитак његових драгоцјених, умних и друштвених врлина, те да га спреми и осоколи и за оне вјечне бојеве што народи бију на висинама ума и духа.

Као што Га је божја десница водила кроз све борбе и бојеве за првих двадесет и пет година славне му владавине и увјенчала га вијенцем јунака мача, ловорјком прваца духа и скровитим цвијетом брачне и породичне среће, тако ће дати Бог те ће наш узвишени Нововрјенчаник са Својом узвитом Љубом, послије педесете године своје сретне владе и свог благословеног брака, видјети свој народ на оној висини којој га је моћном руком у име божје повео.

У тој жељи кличе данас вас народ црногорски:

Да живи наш витешки Господар, Књаз Никола I.!

Да живи наша дична слављеница данашња, Књагиња Милена!

Да живи свијетли Наслједник и сав Народ Богом благословеног брака владалачког!

Телеграми „Гласа Црногорца“.

БЕЧ, 19 октобра. Министар иностраних дјела, гроф Калноки, одговорио је пред одбором угарске делегације на разна питања у погледу догађаја и заплета на Балкану.

Калноки увјерава изрјеком да се није ништа промијенило у односима између Аустро-Угарске и Њемачке ни између те двије царевине и Русије. Министар напомиње своје пређашње изјаве по којима односи Кесаровине са Њемачком почијевају на непомичним основама. Односи са Русијом остали су исти као што их је он означао лани. Особитих уговора нема. Ни једна велика држава није признала чињенице извршене у Румелији, за то ни једна друга држава нема права искати накнаде. Како окружница Портина, којом се велике државе позивају у конференцију, ограничава задатак тој конференцији на питање румелијско, све су се државе одазвале позиву у том смислу. „Ми смо Србији исто савјетовали што и Грчкој опомињући је на опасности војничког поступка. Ми смо напоменули Србији да би таки поступак био на њен рођени ризик и на њену опасност и да би прелазак у Бугарску, која је земљиште отоманске Порте, значно повреду уговора. Од почетка заплета видјеле су три царевине једнин лијек у повратку пређашњег стања (status quo ante). Не очекује се никакав отпор од народа тамошњег и нада се да ће морални утицај великих држава успјети да поврати старо стање ствари. Србија, уваживши наше пријатељске савјете, ставила се на становиште уговора. И данас влада српска изјављује се да ће је одржање берлинског уговора потпуно задовољити.“ Калноки одлучно наглашује потребу одржања уговора, јер закоумни (фриволни) начин да се побудају, могао би се подражавати. Министар и опет спомиње односе с Русијом. Ваља, вели, узети у обзир разлику интереса која проистиче, не из недостатка добре воље, но из природе прилика. Узајамни интереси, у осталом, захтјевају добре односе. Сваки ће аустријски министар морати тражити начин да се споразумије с Русијом. Ако успијемо да продужимо своје односе с Русијом, који су за овај час врло повољни и задахнути повјерењем, биће им значај ујемчен и утврђен за све случајеве.

То ће бити врло срећан догађај и за Аустро-Угарску и за Русију.

ЦАРИГРАД, 23 октобра. Порта је сазвала конференцију великих држава з а с ј у т р а на двије уре. Преставници Турске би ће Саид-паша и Сервер-паша.

ПЕТРОГРАД, 24 октобра. По заповједи Царевој избрисан је бугарски књаз из списка руске војске, у којој заузимаше чин њенерал-лејтванта. У исти час одузето му је власништво батаљона стрељачког те му га је Цар у своје вријеме био даровао.

Политички преглед.

Најкрупнија вијест дошла је прошле недјеље у горњем брзојаву из Петрограда те казује да је бугарски књаз Александар избрисан из руске војске у којој до саде заузимаше почасни чин њенерала и да му је одузет и „стрјелкови“ батаљон те му га је Цар даровао приликом свога крунисања — све то по заповједи самога Цара.

То је тако необичан израз, тако замашан знак царскога гнијева да се једва могу сад још предвидјети све жалосне посљедице које из тога могу навалити на младог владаоца бугарскога, који је тако „много хтео, много започео“.

Други је важни догађај прошле недјеље, који се само за то не чини таки замашан што није дошао неочекиван, одговор аустро-угарског министра иностраних дјела, грофа Калнокија, на разна питања угарских делегата у погледу балканског заплета. Наше ће читаоце јамачно занимати многе подробности те расправе те им за то износимо, по бечким листовима, у главним цртама све говоре те су се том приликом чули.

Прије свега прочитао је министар сва питања којима су га чланови делегација запитали о источном спору.

Дел. С и л а ђ и ј а питао га је: 1-о Да ли се спомињање присног пријатељства с Русијом у пријестолној бесједи Кесаревој има тако разумјети, да се досадашња особита дружба са Њемачком губи у новом тројецарском пријатељству? 2-о Јели Аустрија или друга која велика држава изјавила званично да ће уједињење Бугарске ма у ком облику признати и према том одобрити Србији накнаду у земљишту? 3-е Јесули се све државе искрено сложиле да се поврати пређашње стање, или можда која има своје услове, и да ли ће бити сложене и онда, ако се „тамошњи народи“ не покоре рјешењу вел. држава? (Силађија је вођа умјерене опозиције на уг. сабору), Дел. М а к с Ф а л к (познати уредник „Пештанског Лојда“) назазећи да се ријечи Кесарење о „присном и повјерљивом односу између трију царевина“ мучно могу сложити с јавном изјавом министровом, по којој састанак скрњевички није никако промијенио ни садржајем ни обликом, пита министра: „1-о Имамо ли с Русијом исте онаке погодбе као с Њемачком? 2-о А. Је ли истина да је Порта сазвала конференцију само рад источне Румелије? Је ли могуће да о другим балканским државама неће бити разговора? Б. Јесули државе сложне шта ће радити ако се оки којих се њихове одуке буду тицале, тим одлукама успротиве? —

Дел. гроф А л б е р т А п о њ и ј а (други вођа умјерене опозиције) пита: 1-о Је ли потпуна слога између трију царевина у погледу рјешења румелијског питања? Хоће ли се status quo ante одржати и да ли су царевине сложне шта ће радити и за случај, ако се пређашње стање не би могло успоставити? 2-го Је ли наше министарство иностраних дјела одлучно, да заштити интересе Србије у сваком случају, и може ли се и у томе поуздати у потпору обје савезне царевине? 3-е Из изјаве угар. мин. пресј. К. Тиле од 3 октобра (п. н.) излази да онда начело наше спољне политике није било status quo ante, но одржање равнотеже балканскијех држава. Од куда сада та промјена? — 4-о Како стоји аустријска политика према мобилизацији у Србији? Је ли истина да су вел. државе заустављале Србију од самосталног дјалања, и је ли Аустрија учествовала у томе? Наиме је ли истина да је Турска изјавила у Биограду да би она прелазак преко бугарске границе сматрала као повреду турског земљишта и да је та изјава учињена с пристанком осталијех сила те и Аустрије?

Дел. Г. Б е р с п е р и (Сас) пита да ли се „присни и повјерљиви однос трију царевина“ што измијенио у „присном и повјерљивом односу“ са Њемачком од прије двије године, да ли је однос „присан и повјерљив“ не само између царева но и између царевина?

Министар гроф К а л н о к и не налази разлике између пошљедње и јавне изјаве Кесареве. Аустро-Угарска стоји према Њемачкој и обје према Русији исто ка' и лани, јер осим походе у Кромјерижу и балканских догађаја „није се ништа десило.“ Не свиди му се што га делегати сваке године запитују о сталности тог савеза. — „Што се тиче особитог питања о нашем односу према Русији, то између нас и Русије, о с и м о п ш т и х м е ђ у н а р о д н и х, н е м а о с о б и т и х у г о в о р а. Овговарајући на друго питање Силађијево вели министар, да се Румелија није стварно сјединила с Бугарском. Осим што у Румелији има бугарске војске и њешто добровољаца није се уградила никаква органска веза. Таке чињенице fait accompli није никоја држава признала те није могло бити ни изјаве таке. Како је цијело стање још нерјешено, није било ни најмањега повода искати за друге државе накнаде у земљишту. Зато се без основе није могао у том правцу учинити никакав званични корак. На треће питање Силађијево неће министар да одговара; делегација пристаје. — Фалку одговара да је Порта заиста ограничила конференцију на питање источној Румелији и да је Аустрија као и друге државе примила позив у том смислу. — На четврте питање Силађијево одговара министар да он status quo ante разумијева као п о в р а т а к п р е ђ а ш њ е г с т а њ а у с м и с л у б е р л и н с к о г у г о в о р а у п у н о ј б и т н о с т и њ е г о в о ј.

На пето питање вели да му није познато да је ко рекао, да је Аустрија опоменула Србију, као да јој неће штитити интереса, ако би она (Србија) прије свршетка конференције учинила корак окупацији. „Ми то заиста нијесмо учинили, јер смо навијек признавали и поштовали независност Србије, а рјешавати рат или мир за своју земљу, то је право краља Србије. Ми стојимо према Србији као пријатељ и добар сусјед који у прилици даје добре савјете. Таке смо по најбољем знању и могућству дали, но нијесмо утицали на слободу рјешења Србије. Таки би савјети били исти као и према Грчкој, коју смо због велике војничке спреме озбиљно опоменули, но само да се умјери и да буде смотрена указујући на опасности те јој пријете.

Сад одговара министар на друго и четврто питање гр. Апоњија у погледу Србије и вели, да је то навијек тугаљива ствар говорити о заштити туђих интереса у свима приликама, особито кад је говор о великој држави према малој. Кад би министар на тако питање хтио одговорити, да ми мислимо бранити интерес Србије у свима приликама, то би значило соколити на сва могућа предузећа и нас везати за политику мале државе те би смо ми у свему ишли за њом; то би био наопаки однос, на који ми не можемо пристати ни с погледом на своје интересе ни на свој положај према осталим великим државама. Млада држава као што је Србија, јоч у правим младачког развитка, не може никако дати јемства да ће јој се политика равнати по зрелом разбору а не по нагону.

„На питање гр. Апоњија, како ми стојимо према српској мобилизацији, одговор је врло прост. Ми смо једног

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

1860 - 1885.

Двадесетпет мјесних љета,
На престолу томе стару,
Божја тебе рука света
Благосиља Господару.

Двадесетпет љета власти
И толико свете службе,
Двадесетпет љета сласти
И јуначке тол'ко нужде.

Кроз године тол'ке борбе,
Кроз толико живих мука,
Да опростиш Српство дворбе
Водила га Твоја рука.

Двадесетпет љета брига
И толико свих биједа,
Двадесетпет свјетлих књига,
Пуних слава и побједа.

Колико д' си кобних љета
На крилима жеља живи'
Са висина својих слета'
Међ' соколи Твоји сви!

Колико д' се крвца лила
Твојих сивих соколова,
Колика д' се бит'ка била
Рад завјета Душанова!

Крваца ка' из Твојих груди:
Свака кап Ти косу бјели,
Ал' и свака живот буди
У Душанов народ цјели.

Но соколе и смрт кр'јепи:
Остављају своја крила
У јуначки завјет л'јепи,
Да их носи — Твоја вила.

Крилатица вила лако
И својим се крилом диже,
Но јој мило те ће тако
Да полети небу ближе.

Колико ће у том дару
Бит' и роду живљег лета,
Бог ће дати, Господару,
Те ће Т' вијет' — педесета.

Л. К.

О ПРОСЛАВИ СРЕБРНОГА ПИРА

ЊИХОВИХ ВИСОЧАНСТВА

КЊАЗА НИКОЛЕ I.

и

КЊАГИЊЕ МИЛЕНЕ.

НА ЦЕТИЊУ, 10. ОКТОБРА

1885.

Ево четврт в'јека мину,
Откадно је Бог љубави
Дарозао Теби Књаже
Цвијет дивни и убави:
Дарова' Ти вјерну другу,
Виловиту Црногорку,
Да с Њом дјелиш радост, тугу;
Пијеш чашу слатку, горку;
С Њом у свези брака света,
Да Свог жића златиш љета.

Она Тебе, као анђел
Твој хранитељ — свуд да прати;
Она Твојој пској кући,
Да предобра буде мати;
Крвавога у сред боја,
Миса' на Њу да те кр'јепи:
Да не стрекне мишца Твоја,
Но да душман пред Њом стр'јепи;
А Ти славом да се красиш,
К јунаком свуд огласиш.

Она Теби така зв'језда,
Таки узор, дика така:
А Ти Њојзи в'јеран војко,
И обрана у свем јака,
Круна сјајна, веље благо,
Душа, срце, пламна жеља,
И окриље мило, драго,
Извор среће и веселя,
Горди понос и дар рајски,
Свуд утјеха, бог земаљски. —

Од онога срећна дана,
Па до ових наших доба:
Пред ногам ј' Вашим пала
Злотворничка многа злоба....
Сваког божјег благослова
Обилна Вас роса мила:
Главе Ваших див-орлова
Р'јетка слава обавила;
Ма да и јест удес зао
Тешку рану Вам задао. —

Ох, живили!... Вашег рода
Бог ће жеље услишати:
Па још златни и алемов
Пир Ви ћете пировати....
Теби доста света дјела
Још докончат преостаје,
Док Ти круна с водра чела
Као сунце не засјаје;
А Њој вала лучом Твоме
Бит' подвигу јуначкоме. —

Живили нам на утјеху
Дома Свога, Свог порода!
Живили нам ради среће
Своје земље и народа!
Живили нам још на дику
Наше браће с мора к мору,
Која прате у том кланку
Поносну ви Црну Гору,
И весело кличу с нами:
„Бог сва блага дао Вами!....

„Дао Вами да будете
„Преходницом на Балкану,
„И да с Вами Југовићим
„Златна в'јека данци свану!
„Да се понос разљегла
„Вашег орла, Вашег лава,
„По грудима Славства свега
„С Црног мора до Триглава;
„И да с' јека свуда орли:
— Благо с Вами Црној Гори! —“

Ј. Сундечић.

дана добили брзојавну вијест да је српски министарски савјет у једној сједници уз одобравање народа закључио мобилизацију цијеле војске и одмах је наредио; та се наредба и извршила. Но толико нам је била дужност да кажемо Србији, ако почне војни покрет на своју руку, да ће то чинити à son propre risque et péril (на свој ризик и своју опасност). Ми смо је морали обавијестити, да би оружан улазак у сусједну земљу значио нарушај мира и повреду уговора". Да ли је Порта Бугарској најавила, да би она улазак српске војске у Бугарску сматрала као повреду свога земљишта, није министру познато, но нема сумње да Бугарску ваља сматрати да припада отоманској наревини.

На прво питање Апоњијево изјављује министар, одмах у почетку овогодишњих догађаја требало је наравно нешто времена док се разумио замршај догађаја. Јакоћа којом се преврат извршио и која се објашњује једино недостатком сваког отпора, испрва је могла запарати на мишљење, као да је то непромјењљива чињеница. Но међутим се могло јасно разознати, да је покрет само дјело неколицине. Има наде да ће велике државе успјети да својим моралним утицајем постигну свој циљ, повратак пређашњег стања. Уједиње обје земље може се разно сматрати. Министар не мисли да би то било против аустријског интереса, кад би се могле уклонит посљедице тога у осталим балканским државама. Но како се бојати тих посљедица и опасности с тога по цијело дјело берлинскога мира, за то мисли министар да је изабрани пут једини правични. Потраживања осталих држава морала би се донекле признати као оправдана, кад би збиља тамо постала велика независна држава, према којој би друге остале мале и потиснуте. Но та се потраживања очевидно не би могла задовољити без уштрба турске области А такав случај, који би разуздао сав урнебес источног питања, толико је незгодан, да довољно оправдава повратак законитом стању као најбољи по наше интересе. Министар не мисли да ико овдје чује да би рат у оним крајевима био за нас користан и да би га ваљало пожељети."

Дел. Силађија налази да однос Аустрије према Русији није доста јасан, јер инак остаје непрестана утакмица на Балкану, међусобне борбе за утицај. Вели да министар није доста казао о Србији. Силађија наглашује да је понашање Србије у прошлости према аустр-Уг. — било тако правично и пријатељско и да је она своју политику толико здружила (идентификовала) с аустријском, да он мисли да је политичка дужност Аустр-Уг.-е одлучно потпомагати Србију. „Особито смо дужни помагати Србију у искању накнаде, ако се Румелија ма у каквом облику придружи Бугарској.

На то одговара министар, да нико више не цијени пријатељско-сусједне односе са Србијом од њега. Та то је баш заслуга аустријске заједничке владе што ствар тако стоји. „Хвала нашој искреној доброј вољи према сусјетки и мудрости краља и његове владе развио се узајамни однос у посљедње године тако, да се можемо надати, ако га и даље тако несебично будемо његовали, да ће му се привољети и шири кругови народа, који до сад није имао вјере у наше тежње". Србију је навело на садашње држање и на искање накнаде вјеровање да ће се Румелија ујединити с Бугарском.

Но данас још, изјављује српска влада, био би јој повратак пређашњег стања у пуној мјери згоднији од ма какве накнаде у земљишту, и ако то велике државе изврше, биће Србија сасвим задовољена.

Дел. Јулије Хорват изјављује да му је досадањи савез Аустр са Њемачком био много милији од садашње слоге трију царевина. Изјаве министрове нешто су га мало утјешиле. Он мисли да одржање уговора није у свакој прилици добро и корисно. Могу се замислити прилике кад би поништење уговора било боље од очувања каквог савеза. Јасно је да је у погледу рјешења источног питања било надметања између Аустр-Уг. и Русије и да ће га навијек бити док се то питање коначно не рјеши. То ваља навијек имати на уму, поред свега пријатељства с Русијом, јер он (Хорват) мисли да није могуће рјешити источно питање само позивом на слогу (концерат) великих држава. Мора се водити рачина о тежњама и потребама балканских народа и племена и за то он много полаже на то да се пазе интереси Србије и других племена којима је Аустро-Угарска мила.

Министар гр. Калнокија: Нема сумње да се уговори могу закључити начином измијенити, чим се сви позвани чиниоци у томе сложе. Но у овом случају ваља у толико више радити на одржању уговора, што је начин којим су повријеђени необично пријекоран био, те кад би се ко на то угледао, настао би на Балкану дармар, Кад би се допустило да се уговори тим начином могу побуцати, то би била награда онима којима сметају уговорене дужности.

Споменуо се положај Русије у њекој разлици интереса према нама, на истоку. То су чиниоци с којима се мора рачунати, но они не произтичу из недостатка добре воље, ни с једне ни с друге стране, но из природе стварних прилика, које ће сваком аустро-угарском министру ваљати надвладати мирним путем. Пошто смо ми већ по географском положају Русије у толикој важној узајамци с њоме, морамо желити и радити, да смо с њом навијек у што бољем пријатељству. Нама може бити само пријатно да с њоме и с другима рјешамо замрсе који могу нарушити мир. Сваки ће аустро-угарски министар морати гледати да се с Русијом, једном од наших најважнијих и најмоћнијих сусједа, слаже и споразумијева и до сад је свака аус. уг. министар назио ту важну политичку чињеницу. Ако успијемо дати нашим односима према Русији, који су сад баш врло повољни и повјерљиви, за сваки случај ујемчен и чврст основан значај, то ће бити за нашу монархију, и јамачно и за Русију, најмањек врло радостан догађај."

Домаће вијести.

ЦЕТИЊЕ, 26. Октобра

ПРОСЛАВА

двадесетпетогодишње владавине Његовог Височанства Господара и Књаза Николе I.

и

сребрног пира Њихових Височанстава Господара и Књаза и Књагиње Милене.

1.) У суботу, 26. ов. м., тон са табије огласиће на 4 уре по подне почетак свечаности.

2.) На глас топа имају се све куће цетињске окитити барјацима и украсити зеленилом, вијечцима и другим уобичајеним знацима свечковања.

3.) На 6 ура почеће опште освјетљење по вароши, а у исто доба имају се освјетлити околна узвишенија мјеста, као: Орлов крш, Манастир, Табија, Груда, Влашка Црква и т. д.

4.) На $8^1/_2$ ура има се носити бакљада, и то овим редом:

а) Грађанство и ученици Гимназије са пјевачким друштвом имају се сакупити до $8^1/_2$ ура код основне школе, гдје ће грађанство добити бакље, а ученици Гимназије заставе.

б) Одатле ће поћи сви на 9 ура, и то: напријед заставници су три заставе, за њима остали гимназијалци у два реда с мањим заставама, иза гимназијалаца пјевачко друштво у групи, иза пјевачког друштва бакљоносци у два реда.

в) Тим редом поћи ће се уз пјевање пјесама испред основне школе, па главном пјацом, те поред мурве пред свијетли Двор.

г) Пред свијетлим Дворем стаће бакљоносци у полукруг, пјевачко друштво поставиће се у тај полукруг, пред њима ће стојати три заставника, а гимназијалци с обје стране у два реда.

ђ) Кад се тако сви поставе, пјевачко друштво отпјеваће приногорску химну, за тијем ће г. проф. Љепава држати бесједу, а послије бесједе опет ће пјевачко друштво отпјевати пјесму: „Онам' онамо!"

д) Иза те пјесме сви ће кренути у горњем реду испред свијетлог Двора, и пјевајући разне патриотске пјесме проћи ће пјацом, па главном улицом до локанде, а одатле улицом напред „Зетскога Дома" к пазару, с пазара ће опет свратити у главну улицу и доћи до основне школе, гдје ће се бакље погасити.

5.) Послије бакљаде приредиће се ватрохет с „Табије".

6.) Иза тога настаје опште народно пјевање и играње.

7.) Сјутра-дан, 27. ов. м., служба свечана започеће у влашкој цркви на $9^1/_2$ ура.

8.) Прије тога имају се поставити у два реда од главне пјаце на до пазара:

а) Ученице основнијех школа са свијећом у рукама.

б) Ученици основнијех школа са свијећом у руком.

в) Гимназијалци.

г) Грађанство.

д) Кад Њихова Височанства Књаз и Књагиња буду полазили у цркву и излазили из ње, ученици и ученице основнијех школа поспаће цвијеће испред њих.

Батаљон војника одаће почаст а послије службе кћи ће се у свијетли Двор на честитање.

(Личне вијести). Прошлог четвртка дошао је на Цетиње г. Јулије Шефер, опуномоћени министар и ванредни посланик и повјерених послова француске републике на двору Њ. Височанства. С њим је и секретар му г. Медије.

У исти час је стигао на Цетиње и г. Ликурго Маљо, министар-резиденат Њ. Величанства краља Италије на двору Њ. Височанства, са својим секретаром, г. Антонијем Пуљезом.

Како је Шекиб ефендија, министар-резиденат Њ. Вел. Султана на двору цетињском, још прије приспио са свога шестмјесечног одмора, то су ове недјеље сви заступници страних дворова код Њег Височанства Господара и Књаза на Цетињу. Лако је увидјети да дипломатско тијело на двору цетињском у ово доба године није имало другога повода да се скупи у тако потпуном броју, но једино да се поклони и да поднесе своје честитке Њиховим Височанствима приликом данашње породичне и народне велике свечковине.

(Дар словенске браће). Најпријетко да полазници од сваке гране великог словенског племена походе Црну Гору, бар до Цетиња и Рјеке. Сваке године има крупних пријестолница наша прилике да у гости по кога милога госта Руса, Пољака или Чеха. Они долазе што их срце вуче да виде ове дивне врлети, долазе да нас увјере само се не носе што су једнога племена, једне крви са „соколовима црногорским". И нема тијех гости вијеку мање мили по да су од нашег рођеног племена, да су Срби или Хрвати. Наравно је и да тијех гости однесу пријатне успомене из Црне Горе, инак је ријетко да та успомена остане тако снажна као што је остала у три брата Чеха те су љетос боравили два дана на Цетињу, у браће Талских.

Они послаше ових дана Читаоници цетињској прекрасну једну књигу у позлаћеним корицама о чешком позоришту у Прагу г. један лијепи албум са сликама Златнога Прага.

Уз тај дар било је ово писмо:

Славному одбору читаонице
на Цетињу.

Поштована Господо!

Приложено дјело Narodní Divadlo и албум с фотографским сликама нашег Златног Прага изволите положити у књижницу Ваше дружине као милу успомену на братски народ чешки на Влтави и као споменик борављења нас три брата на Цетињу 29 и 30 іула о. г.

Народни дивадло (позориште) подигао је чешки народ сам собом дарежљивошћу свих врста од најсиромашнијег сељака до Њ. В. Цесара и Краља нашега, за то се надамо да ћете наш дарак те од срца долазе исто тако срдачно и примити и да ће Вам бити мио.

Навијек остаје утиснуто у нашој памети Цетиње, то средиште соколова црногорских и пријестолница њиховог освећеног владаоца, коме Бог да сачува народу још на многа љета.

Желимо Читаоници Вашој дијепа здравља и развитка и препоручујемо вам се дубоким штовањем.

У Прагу 30. Септембра 1885. Вилибалд Талски ликвидатор живностенске банке за Чешку и Моравску. Јосиф Талски, професор чешко словенске трговачке академије. — Др. пјеловучне медицине Јиндржих Талски.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ

(Паметар за мјесец октобар.)

1. окт. 1848., у зору, поручник Јелта Барајић са једним батаљоном пјешачких граничара и са 3 трипунташа топа дође у Кикаву, куда је пошао из Томашевца пошао. Сјутра дан нападну на њега Мађари од Банахида, али изгубе 50 људи и устуше, а Срба рани се 6 и 1 погине. Но 3 окт. мораде Барајић вратити се у Томашевац, јер српско комбиновано нападање на Мађаре није пошло за руком, па су се Мађари од свуда њему примицали.

2. окт. 1714. босанска везир Нуман Бупрајић са пашама скадарским и херцеговачким зарати на Црну Гору, на вјера ухвати црногорске потјераре и продре на Цетиње, које спали, али се ипак не страси у Црној Гори.

3. окт. 1850. потурице у Мостару побуне се, да не дају тамо доћи Омер-паши, који је у туру са 15 табора низама дошао у Сарајево, да завоји у Босни и Херцего-

---

О ПРОСЛАВИ 25 ГОДИШЊЕГ ВЛАДАЊА
И СРЕБРЕНОГ ПИРА

ЊИХОВИХ ВИСОЧАНСТВА

КЊАЗА НИКОЛЕ I.

И

КЊАГИЊЕ МИЛЕНЕ.

НА ЦЕТИЊЕ, 27. ОКТОБРА

1885.

Двадесет и пет љета пуних
Од кад сте Књаже Богом вјенчани.
Двадесет и пет година пуни
Од кад' Те славни Данил окруни.
Двадесет и пет борбе крваве
Поносна круна врх Твоје главе,
Таласала се л'о бродиђ мали
Које га б'јесни ћерају вали,
Да га у сутон мора удаве
Тако су хтјели да но поплаве
Туђини клети Тебе и круну
Српскијех муља и суза пуну.
На четврт вјека, крвавог в'јека
Сред бојне вреве, посред дјелека,
У вале крви, у суза море
Ти оста славан у славне горе!
Ти оста стожер смјелих синова!
Ти оста лавом посред орлова
Који ти круну на смјело чело
На врх од ножа држаху смјело!...
— Њ за ту борбу, што Ти крваву
Јевропа даде — знаштогреки лаву?
Шачицу земље једва Ти даше
Орлови пали те с' укопаше...
И то би земље тада нестало
Да у гроб троје није с' копало!

На такву круну планинску лаву
Четврт вијека носиш на главу!
Но тога в'јека крвава в'јека
Ти Црној Гори дао си л'јека.
Зар није'се крупе Твоје оходе
Сјај таму диг'о? Подигну школе!
Путова дивних, мостова б'јели
Зар не сагради Ти Књаже смјели?!
На небо наше кад ницат наче
Св'јетиља много — зар их не смаче?
Зар ниједне рече: „мич'те се тамо!"
Једно је сунце на небо само!
Орловма треба лав да управи,
Не три ора', да г' јастреб дави!
Судова јоште уреди доста
Те јастреб орлу рђаван је поста!
А бојне славе, славних побједа —
Јел' икад Балкан подобних гледа'?
Кол'ко крвника у горе наше
Од твоје војске наш Књаже паше!
Зар Бучег Дола, Фундине, Бара,
Маљата тврдог, Дузиња стара,
Мало је било за славу твоју?
Ти ловор в'јенац стече у боју;
Сутурманске Ти вјенча горе,
Даде им љубу Јадранско море.
Да ће Бог, Ловћенске сврховјенчаћеш
И Кому старцу невјесту даћеш!
Љепшу ћеш тада, планинску лаву,
Крупу ти метаут на смјелу главу!

Двадесет и пет љета пуних
Од кад сте Књаже Богом вјенчани.
Двадесет и пет ниједну више
С Свиђелом земним Теб' обручише.
Дао Бог јоште педесет пуни
Да Она с Тобом срећно вепуни!

(„Зета"). **Ј. Поповић-Лисовац.**

чини низам и танзимат. Уз Мостарце пристану и потурице из околине, те их се накупи до 7000. Али их Омеров војвода Скендер бег у два маха разјури. — 29 јан. 1851 уђе у Мостар, само довове хервамбег везира. Али пашу Сточевића, веће га и у апсу. Послије је дао Омер паша убити Али пашу под шатором.

4. окт. 1515. умре у Шиклушу у Барањи Стефан Штиљановић, кнез закумски из Наштровића, српски деспот најприје у Сријему у Моровићу, послије у Барањи. Дошао је из Захумља на позив деспотице Јелене, удовице деспота Јована Бранковића, а сестре кнеза Стефана Јакшића. Штиљановића поштују Срби као народна светитеља, а тијело му цјелокупно почива у манастиру Шишатовцу у Фрушкој Гори.

5. окт. 1385. (прије 500 година) на велику молбу босанскога краља Стефана Тврдка I. шаљу Млеци два посланика, да посредују мир међу њима и зетским господарем Балшом.

6. окт. 1598. умре Вук Бранковић; како веле отровао га султан Бајазит. Умр'о је по свој прилици у Приштини, гдје је био као у затвору, а то је под сумњом био, да са западним крстоносцима шурује против Турака. Брат његов Радоња, који се покалуђерио и звао се Вераким, дошао је на Свете Горе по Вуково тијело и однио га је у Свету Гору, гдје је погребен у Хилендару или у манастиру св. Павла. Код Трапника има језеро Клокот Вуков, за које народ прича, да је ту земља прогутала издајицу Вука, па се у свом отвору начинило језеро.

7. окт. 1560. (4. ребиул охра 1277. — прије 25 година) издао је султан Абдул Азис свој берат, којим потврђује Кнеза Михаила Обреновића.

8. окт. 1860. (прије 25 година) ћесар Фрања Јосиф I. шаље диплому, којом повраћа устав краљевинама и земљама своје царевине. Том диплом ојачастише се нарочито Мађари. Срби с њом изгубише своје војводство. Губернатор гроф Совкантеи постаде и комисарем за облаcт бившега војводства другога.

9. окт. 1860. (прије 25 година) црногорски кнез Милоје са дружином дјечака у Каменом Брду чини, што су за топиде за турску војску у Гацко, отме 25 товара брашна, а од турске пратње 4 погибоше а 9 рањене се.

10. окт. 1795. родио се у Корушкој Симон Руджиц, писац словеначки, отац народне просјете у Словенца.

11. окт. 1504. умре Иван Корвин, син краља Матије управитељ Хрватске. Погребен је у Лијепој Гаши. Било му је 35 година. За мало умру му и дјеца Христофор и Јелисавета, и изумре племено Сибиња-Корвина.

12. окт. 1751. Марија Терезија преко мађарске дворске канцеларије умирује Србе, који су се узрујали баш због уније и укидања поморишке и потиске војводине. У Бечу су се били поплашили, што су се Срби селили у Русију и што су били незадовољни; бојали су се, да ће тим калином остати доња Мађарска пуста и да ће Турској бити отворен пут до Будима. У једну се даска, ублажава, обећава и пријети. У исти мах позваше и српско свештенство, да своје стане на пут; али народни конгрес нијесу хтјели да допусте због народне узрујаности. Ипак није имао намјеравани успјех, јер се иселе многи Срби исељаше у Русију. Да би се усповодјали остали Срби, основаше потиске дистрикте у Бачкој и Банату.

13. окт. 1826. умре у Дрезвану поп Михаило Михаљевић, народни писац.

14. окт. 1811. код Остружнца разбију Срби 7000 Турака, који су преко Дрине прешли били. Турака ту погибе 300 и сутра дан остаде опкоп и ноћу умицати са великим штетом.

15. окт. 1831. затвори се Али ага Сточевић Ристанбеговић са својим људма у Столац, а опсједне га бунтовна војска Хусеин капетана Градашчевића, Босњаци и Херцеговци. Алија који је међу тим за вјерност султану постао паша, исјадне ноћу 26. фебр. 1832. из Столца и растјера своје непријатеље.

16. окт. 1848. хрватски бан Јосиф Јелачић са Личанима, Бродјанима, Банијанима, Огулинцима, Турјеначанима, Градишчанима освоји на Турци бочка предграђа на десној обали Дунавца.

17. окт. 1448. поче на Косову тродневна битка, у којој султан Мурат II. са 150.000 Турака поби Сабињанина Јанка, који је имао само 50.000 момака. Од Јанкове војске погибе 17.000, од Турака пале 40.000. Од 2000 Чеха, који су у Јанковој војсци били, на један не остаде жив; они су се трећи дан, кад је Јанко већ разбијен био, затворили у свој шанац и ту сви до једног погибоше. Деспот Ђурађ Смедеревац опомињао је за муду Јанка, да не почиње рат са Муратом, кад је овај против Скендер беса и Млечића имао на окупу сву своју војску.

18. окт. 1848. бан Јелачић са хрватским и славонским граничарима разбије код Шанчанца Мађаре и Бочке мађарску војску, коју је Кошут послао у помоћ Бечу. Сутра дан преда се Бечу ћесарској војсци.

19. (30.) окт. 1737. 10.000 босанских потурица ударе под Ваљева на ћесарску војску и на народ, који је с војском бјежао. Ћесарска војска изгуби сав пртљаг и једва се не у Шамац. Од народа, већином из Рашке и Старога Влаха, Турци посјекоше до 16.000 душа, 3000 одведоше у робље, једва 1000 душа спасе се. Турке је водио зворнички капетан Мохамед-бег, који за то постане бегларбег.

20. окт. (1. нов.) 1813. изађу из Котора 200 хрватских гравичара и предаду се црногорском митрополиту Петру I., који је у Котору затворио Французе.

21. окт. (1. нов.) 1703 барон Александар Карољија, војвода Фрање II., Рakоције, позва бачке Србе, да пристану уз Ракоцију; али Срби остадоше при ћесару.

22. окт. (2. нов.) 1776. Марија Терезија изда декрет о подизању православних школа у Банату: гдје је у мјесту парохија, тамо треба да има и школа.

23. Окт. 1456 умре у Илоку од куге св. Иван Капистран и погребен је у Бечу у цркви св. Стевана; али српјемски шокци веле, да су православни Срби украли св. Капистрана и однијели га из Илока у манастир Шишатовац, на веле да је оно тобоже св. Стеван Штиљановић.

24. окт. (4. нов.) 1795. Французи код Товране у Пијемонтској војску пребуше фрајкорце Ђулајине (Србе) на предњих стражама и 11 убију. Послије два дана хтједоше то поновити, али их фрајкорци са хрватским граничарима дочекају и 45 убију и заробе.

25. окт. (6. нов.) 1817 српска народна скупштина прогласи Милоша Обреновића наслједним кнезом и закуну му се вјерношћу.

26. окт. (7. нов.) 1848. Мађари под Дамјанићем и Ружом Шандором ударе на Србе код Страже (у Банату) и Срби морадоше са великим штетом уступити. Србе је предводио Бесарабић.

27 ктобра 1860 вјенча се Кнеза Никола I., Господар Црне Горе и Брда са Миленом Ђери в. Петра Стеванова Вукотића.

27. окт. (8. нов.) 1817 роди се славни писац Даворин Третињак.

28. окт. 1537 краљ Фердинанд I., постави Николу Јуришића за свога врховног капетана у Хрватској.

29. окт. (9. нов.) 1789 послије тродневне борбе предаду Турци Кладово ћесарској војсци. Том приликом особито су се одликовали српски фрајкорци.

30. окт. (11. нов.) 1848 с помоћу темишварске посаде и ћенерала Пухнера освоје Срби Лугово, а 1. (13.) новембра Нови Арад.

31. окт. 11. нов.) 1716. Конколић из Клека доби са млечићима и приморцима од Турака Метковић и Утово и пороби Херцеговину до Мостара.

Окт. 1237. Михаило Анђео, деспот Епатамске (у Тесалији), даје Дубровчанима трговачке повластице.

Окт. 1370 умре у Охриду Ранковић Угарчић, средњи краља Марка, зет жупана Гоне.

Окт. 1835 (прије 50 година) граничари Огулинци и Слуњани упадоше (по други пут исте године) у босанску крајину због разбојништва турскога и опет дође до читавих битава.

Књижевни огласи.

Изишао је 11.ти број

„З Е Т Е"

у којем се налази ово:

1) О прослави 25. годишњег владања и сребрнога пира Њихових Високочанства Кнеза Николе I. и Кнегиње Милене. На Цетињу, 27. Октобра 1885. Пјесма Ј. Поповића Липовца.

2) У обрану Бранка Радичевића. Одговор дру. Лазу Костићу. Од Ј. Поповића Липовца.

3) Окованн Прометеј. Есхилова трагедија. По Волцогену. Погрбио Ф. Ј. Ковачевић.

4) Учитељев Рабош. Пише Ф. Ј. Ковачевић.

5) Прилози за историју Црне Горе. „Сентенца" Владике Данила. Саопштио Марко Драговић.

6) Читаоцима.

„Зета" лист за књижевност и науку, излази на Цетињу сваког четвртка на цијелом табаку.

Стаје за Црну Гору Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину:

На годину	4 фор.	— н. вр.
На по године . . .	2 „	— „ „
На три мјесеца .	1 „	— „ „

За сва остала земља:

На годину . .	15 франака у злат	
На по године .	8 „ „	„
На три мјесеца	4 франка у злату.	

Претплата из Црне Горе шаље се управо „уредништву „Зете" на Цетиње".

Претплата из Аустро-Угарске Босне и Хецегевине) нека се шаље поштанском упутницом на г. Петра Рамадановића у Котор.

Претплата из Србије нек се шаље књижари Валожића у Биоград.

Из свијех тих крајева ко хоће може слати претплату и управо на уредништво „Зете", али ниједа само у плаћеном до Цетиња писму.

Цетиње, 26. Октобра 1885.

Уредништво „ЗЕТЕ".

Изишла је нова књига:

ПОДВАЛА

Комедија у пет чинова а девет слика

написао

Милован Ђ. Глишић.

Ова књига има $7^1/_2$ штампаних табака на обичној осмини.

Цијена јој је: 60 новчића.

Не може се добити ни у једној књижари.

Може се купити или наручити само за готове паре у

Штампарији напредне странке у Биограду.

Невоље ваља слати поменутој штампарији у плаћеном писму, а још јакше и боље поштанском упутницом. Књиге ће се одмах послати поштом наручиоцу.

Ко пошље паре за пет књига, добиће шесту књигу за труд.

На вересију се не даје никоме ни једна књига.

(3—3).

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МАЧ И ГУСЛЕ"

јуначке пјесме из најновијих црногорских бојева спјевао прости војник

НИКОЛА БАСТАЋ.

Првих божићњих празника, ако Бог да здравља, турићу у свијет под горњим насловом збирку јуначких народних пјесама из најновијих црногорских бојева за ослобођење.

Рекох »Народних«, јер по мојој школи и науци, с јаворовим гуслама у руке, нијесам ни могао ни умио те пјесме друкчије пјевати, него ли би их иначе прости народ пјевао. Могу се само толико пофалити, да сам све савјесно биљежио, што сам својима очима видио и од добрих људи чуо, и да сам те биљешке »ни по баби ни по стрицевима, већ по правди Бога истинога« пробрао и за своју збирку удесио.

»Мач и Гусле« биће по томе с једне стране, за учени свијет спомоћна књига, у којој ће свакојом приликом за научне своје расправе моћи праву истину наћи; с друге стране, за проствју моју браћу Црногорце и остале Србе, биће угодни и неумитни разговор, уз који ће моћи по коју зимску вечер весело провести слушајући славу и јунаштво оних, који су нам земљу прошварали и у очи туђега свијета углед и поштење сачували.

Пјесме ће чим прије у штампу уљеви, изићиће од 15—16 штампаних табака, а западаће 80 нов. а. в. Скупљачи добијају из свакоје 10 комада 1 књигу на дар, а препродавоци како се погоди: о.

Ко пошље паре напријед добива 10% на сваки комад, дакле мјесто 80 нов. платиће за пјесме 72 нов. а. в.

Претплата, наруџбине и све што се овога издавања тиче, шаље се на потписаного: Никола Бастаћ, Рјека (Црна Гора) — Nikola Bastać; Rijeka (Montenegro).

Имена г. г. претплатника биће печатана на свршетку књиге.

Рок преплате траје до првога Пиколадне.

Цетиње о Маломе Госпођинудневи 1885.

НИКОЛА БАСТАЋ.

ПОШТАРСКИ

ЗИМЊИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Котор у недјељу: предавање до 10 и по ура у јутро; у уторник: предавање до 10 и по ура у јутро; у четвртак: предавање до до 10 и по ура у јутро.

Долази из Котора, у уторник: раздавање у 1 уру по по дне; у сриједу: раздавање у 12 ура по дне; у четвртак: раздавање у 7 ура по по дне; у петак: раздавање у 6 ура по по дне ако пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Цетиња за Котор у четвртак, у 5 ура у утро, предавање у сриједу до 6 ура по по дне.

Долази из Котора у четвртак у 8 ура подне, раздавање у петак у 8 ура пред подне

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Рјеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Улциња у понедјељник, сриједу и суботу, предавање до 11 и по ура у јутро.

Долази с Рјеке, из Бара, с Данило вграда, из Никшића, из Подгорице и из Улциња у уторник, четвртак и недјељу, раздавање у 10 ура у јутро, ако пошта стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази за Рјеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Улциња у суботу, предавање у петак до 4 уре по по дне.

Долази у уторник, раздавање у 10 ура пред по дне.

Канцеларија је сваки дан отворена од 8 ура до 12 у јутро и од 4 до 6 по по дне

Цетиње, 1. Јуна 1884.

Управитељство

Кн. црногорске поште.

ОГЛАСИ.

5000

ОСТАТАКА ОД ЧОХЕ

(3—4 м.) у свјема бојама за потпуно мушко одијеле шаље под рипсеросом, 1 остатак за с. 5,

L. Storch in Brünn

Што се не допадне, прима се натраг без замјерке.

Мостре шаљу се на приповлано 10 новч. у поштанским биљежкама.

(49—52)

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ renfermant 498 gravures des nouveaux modèles de la Saison.

Envoi gratis et franco contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie

PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du PRINTEMPS.

Expéditions dans tous les Pays du Monde.

Достављам овој поштованој публици да су ми дошле нове пробе од

ПЕЉАТА (Бачуке)

Великих и чврстих од ма које величине,

који служити могу за државне канцеларије, адмиинистрације, капетаније, поморство и трговце, а такође могу кабаџије печате са грбовима од сваке врсте, као и сваке светаца и т. д.

Сви они, који би жељели од које врсте гореречених печата имати, могу се непосредно обратити, у кући Пајо Драгова Мартиновића на пазару.

С поштовањем

Драгутин Бласи.

Цетиње, 21. Септембра 1885.

Уредник и одговорни Божо Поповић.

Државна штампарија.